EVANJELICKÁ RATOLESŤ

Časopis Cirkevného zboru ECAV v Modre – Kráľovej

27. ročník Číslo 1

2023

„Vieru otcov zachovaj nám, Pane.“

Spomienka

Dedina si všetko
postupne píše za uši
pamätá,
príde nový kazateľ
spočiatku cudzí
a neskôr Náš,
so slovom Božím
s vierou,
a možno ani netuší,
že seje semiačka seba
z ducha
zo silného človečenstva,
má prísnosť skaly
i nehu vetríka,
taká je i moja
spomienka
ešte z čias náboženstva,
čo rokmi neodteká,
navždy zostáva,
skúsenosťou utvrdí sa,
na osobnosť,
na kňaza,
Dr. Jána Petríka...

Jozef Trtol, 22. 1 . 2023

Foto:
Erich Horňan

Spoločný vianočný program detí z besiedky a ukrajinských detí

Pri hrobe pána farára Petríka
22. január 2023

POZNAJME ZMYSEL ŽIVOTA V LÁSKAVEJ POMOCI BLÍŽNYM

Kázeň zborovej farárky v predpôstnu nedeľu 19. februára 2023

Vtedy vzal k sebe dvanástich a hovoril im: Ajhľa, vstupujeme do Jeruzalema, a splní sa všetko o Synovi človeka, čo napísali proroci. Lebo vydajú Ho pohanom, budú sa Mu posmievať a potupia Ho, budú pľuvať na Neho a zbičujú Ho i zabijú, ale On na tretí deň vstane z mŕtvych. Oni však nič nerozumeli z toho a bolo im to slovo skryté, ani nechápali, čo hovoril. Keď sa blížil k Jerichu, nejaký slepec sedel pri ceste a žobral. Počujúc, že zástup ide tadiaľ, spytoval sa, čo je to. Oznámili mu, že Ježiš Nazaretský ide tadiaľ. Tu zvolal: Ježiš, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! A tí, čo šli popredku, dohovárali mu, aby zamĺkol. Ale on tým hlasnejšie kričal: Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Nato Ježiš zastal a kázal priviesť ho k sebe. A keď sa priblížil, opýtal sa ho: Čo chceš, aby som ti urobil? Odpovedal Mu: Pane, nech vidím. Riekol mu Ježiš: Viď! Tvoja viera ťa zachránila. A on hneď videl a nasledoval Ho, oslavujúc Boha. A všetok ľud, keď to videl, vzdával Bohu chválu. (L 18, 31 – 43)

Pán Ježiš hovoril o sebe málo. Skôr sa v evanjeliách dočítame o tom, čo si o Ňom mysleli iní. Ak Pán Ježiš hovoril o sebe, tak Jeho prvé slová boli, že musí mnoho trpieť a zomrieť potupnou smrťou na kríži. Ale tiež potešoval učeníkov nádejou na Jeho nový život po smrti, že na tretí deň vstane z mŕtvych!

Pán Ježiš nielen súcitne pripravoval svojich učeníkov na svoju smrť. Ešte predtým, ako naposledy vstúpil do Jeruzalema, pri Jerichu uzdravil slepého žobráka. Aj keď ho čakalo nespravodlivé umučenie na smrť, nemyslel na seba. Nebol zaujatý samým sebou. Jednak sa zľutoval nad učeníkmi, ktorým trpezlivo vysvetľoval zmysel nadchádzajúcich strašných udalostí v Jeruzaleme, a tiež venoval pozornosť nejakému slepému mužovi bez mena...

Bratia a sestry! Ježišova trojnásobná predpoveď o Jeho umučení na smrť a uzdravenie slepca pri Jerichu nás vovádzajú do tajomstva Božej lásky, ktorá sa vrcholným spôsobom zjavila na Golgotskom kríži. Lásky čistej, nesebeckej, obetavej, ktorá nezostala iba pri slovách, ale stala sa skutkom, keď sa Pán Ježiš dobrovoľne vydal za nás na smrť na kríži a ešte predtým uzdravil slepého chudáka.

Boh nás Kristovým krížom uisťuje o svojej láske k nám!

1. *Dôverujme Božiemu láskavému riadeniu (aj) v utrpení.*
2. *Konajme skutky lásky a milosrdenstva k blížnym.*

1. Božia láska je hlboké tajomstvo. Veď či možno rozumom pochopiť spôsob, ktorý si Boh vybral, aby nám hriešnym dal poznať svoju lásku vo svojom trpiacom Synovi na kríži?

V tejto súvislosti apoštol Pavel napísal: ***„Slovo o kríži je totiž bláznovstvom tým, čo hynú, ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je mocou Božou.“*** *(1K 1, 18).*

Bratia a sestry! Čím je Kristov kríž pre nás? Bláznovstvom, alebo Božou mocou?! Láska Božia v Kristovi je tajomstvo, ktoré sa nedá pochopiť rozumom. Možno ho uchopiť jedine srdcom – totiž veriť, dôverovať tomu, že Boh nás má rád, a preto vydal svojho Syna na smrť, aby nás zbavil kliatby smrti za naše hriechy. Preto, keď počúvame Pánovu predpoveď o Jeho smrti, prosme o dar Ducha Svätého, aby sme chápali – verili na spasenie, že udalosti v Jeruzaleme sú súčasťou Božieho láskavého plánu pre nás, aby sme mohli byť spasení. Nech nie sme podobní učeníkom, ktorí tam pri Jerichu počúvali už *tretiu* predpoveď o Pánovom umučení, no ničomu nechápali: ***„Oni však nič nerozumeli z toho a bolo im to slovo skryté, ani nechápali čo hovoril“*** *(v. 34).* Počúvali síce Pánove slová telesnými ušami, ale neboli schopní to tajomstvo Božej lásky uchopiť vierou – srdcom, že to všetko sa deje pre ich záchranu.

Ako je to s tebou? Dôveruješ spolu s Kristom Božiemu láskavému riadeniu aj vtedy, keď na teba doľahne kríž súženia? Ak áno, potom nasleduješ Krista aj po úzkej ceste a svoj kríž nesieš ako On – dobrovoľne, bez reptania, vo viere v Božiu lásku a odovzdaný do Božej vôle. Nevzpieraš sa Božie-

Bratia a sestry,

prešli Vianoce, pominul čas radosti a dni nám prinášajú čoraz viac svetla. Ako hovoria naše slovenské pranostiky – na nový rok o slepačí krok, na Tri krále o krok dále, na Hromnice o hodinu více (v skutočnosti je to ešte viac – 1 hodina a 20 minút). Čo ale Hromnice znamenajú v našej cirkvi? Hromnice sa slávia 40 dní po narodení pána Ježiša, teda 2. februára a tento deň nazývame Predstavením Pána Ježiša, keď ho Mária s Jozefom v jeruzalemskom chráme ako svojho prvorodeného syna predstavili (zasvätili) Pánu Bohu.

Po všetkých radostných udalostiach na začiatku cirkevného roka prichádza pôst – obdobie prípravy na Veľkú noc. Pôst, ku ktorému sme pozvaní, nemá byť iba vonkajším liturgickým pôstom – zrieknutím sa zábavy a telesných pôžitkov. Skutočné postenie sa týka srdca – je impulzom k zmene zmýšľania, ktorá sa následne prejaví v živote človeka. Kiež nám toto obdobie prinesie viac svetla a tepla Kristovej lásky do našich sŕdc i životov.

(red.)

mu riadeniu, nevoláš zbabelo s Petrom: Pane, to sa mi nesmie stať! Ale odovzdaný do Božej vôle so slepcom prosíš Pána Boha o pomoc a zmilovanie: ***„zmiluj sa nado mnou!“*** (v. 38).

Ten slepý pri Jerichu, ktorý vo svojom kríži prosil Ježiša o pomoc, mal ostrejšie duchovné videnie ako Ježišovi učeníci. Aj keď bol telesne slepý, jeho duchovný zrak bol ostrý – skalopevne veril, že Ježiš je Záchranca Bohom poslaný, ktorý mu môže pomôcť. No nielen mu vrátiť zrak, ale tiež ho navrátiť do spoločenstva s Bohom, z ktorého bol pre svoju nemoc vylúčený. V tých časoch sa totiž slepota chápala ako Boží trest. Na slepých, chromých alebo inak zdravotne znevýhodnených sa nazeralo ako na hriešnikov, ktorých Boh nemocou potrestal a zavrhol. Preto boli vylúčení z chrámového zhromaždenia a nemohli mať účasť na spáse. Keď tento muž hľadal u Ježiša pomoc, prosil tak nielen o telesné uzdravenie, ale aj o Božie odpustenie a záchranu života.

Koľkí ľudia dnes majú telesný zrak síce v poriadku, ale ich duchovné videnie je pomýlené?! Nevidia, nespoznávajú v Ježišovi osobného Záchrancu z hriechov a zo smrti ako treste za ich hriechy? Práve pôst je pre nás vzácnym darovaným časom milosti, v ktorom nám Boh Duch Svätý chce otvoriť oči srdca cez starozmluvné predpovede o Kristovom utrpení a ich naplnenie v Evanjeliu, v pašiách, aby sme uverili v Božiu lásku k nám a prosili o Božie zmilovanie a večný život.

2. Pán Ježiš nás predpoveďou svojej krížovej cesty pozýva tiež k tomu, aby sme na tej ceste nasle-dovali príklad Jeho obetavej nesebeckej lásky: ***„Ak niekto chce prísť za mnou, nech zaprie seba samého, vezme svoj kríž a nasleduje ma“*** (Mt 16, 24). Skutočne nasledovať Ježiša znamená ísť „za“ Ježišom. Robiť to, čo robil On. S dôverou v Božiu lásku niesť nielen svoj vlastný kríž, ale pomáhať s nesením krížov aj blížnym. Milovať tak, ako miloval Ježiš. Nezatvárať si oči a srdcia pred ľuďmi okolo nás, ale milovať, ako aj Kristus miloval nás, keď seba samého vydal za nás na smrť na kríži.

Boh nám aj v tomto novom roku dáva nové príležitosti konať skutky lásky a milosrdenstva podľa Kristovho príkladu, a tak zmierňovať utrpenia okolo nás. Aj počas pôstneho času máme opäť príležitosť zapojiť sa do pokračujúcej zbierky pre postihnutých vojnou na Ukrajine. Alebo môžeme darom prispieť na humanitárnu pomoc pre ľudí postihnutých zemetrasením v Turecku a v Sýrii.

Sme naozaj pravými nasledovníkmi Ježiša, ktorí kráčajú „za“ Ním a poslušne Ho nasledujú na úzkej ceste sebazapierania? Sme naozaj ochotní obetovať čas a finančné prostriedky pre tých, čo sú v núdzi, odkázaní na našu pomoc?

V dnešnom evanjeliovom príbehu sa v sprievode Pána Ježiša na ceste do Jeruzalema okrem nechápavých učeníkov a slepca spomínali aj tí, čo boli blízko pri Ježišovi, sprevádzali Ho do Jeruzalema, no v skutočnosti to boli falošní nasledovníci, lebo nekráčali „za“ Ježišom. Šli pred Ním. Keď cestou natrafili na chudáka slepca, chceli ho umlčať. Bránili mu stretnúť sa s Božou láskou v Kristovi, keď mu dohovárali, aby zamĺkol. „***Ale on tým hlasnejšie kričal: Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“*** (v. 39).

Slepcovu prosbu o zmilovanie by sme mohli chápať nielen ako prosbu o uzdravenie, ale aj ako prosbu o almužnu. Tí, čo šli popredku, by tak odmietli urobiť skutok milosrdenstva. Skutočne nasledovať Krista však znamená neodmietať pomoc tomu, kto ju potrebuje. A ako nám náš Pán dal poznať, skutky lásky a milosrdenstva bude u nás hľadať pri poslednom súde: ***„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“*** (Mt 25, 40).

Bratia a sestry! Nasledovať Pána Ježiša znamená kráčať „za“ Ním, nie pred Ním! To prakticky znamená v poslušnosti viery niesť nielen svoj vlastný kríž, ale pomáhať s nesením krížov aj blížnym. Mať otvorené oči pre potreby našich blížnych a pomáhať im v každej ich núdzi duše či tela. To je cesta, ktorá vedie k úspechu – za Ježišom cez smrť do Božej slávy. Ale koľkí (aj) spomedzi kresťanov si myslia, že sú blízko pri Ježišovi, no nekráčajú „za“ Ním, ale idú popredku. Ba hrnú sa dopredu, bažia po úspechu, po ľudskej sláve, ale keď narazia na niekoho v núdzi, nevenujú mu pozornosť a nič neurobia. Kráčajú po širokej ceste sebalásky a nechcú sa zdržiavať, a preto zhadzujú kríž blížnych zo svojich pliec. Chcú byť víťazi, ale bez toho, aby nasledovali Krista po úzkej ceste obetí a strát. Ale to podstatné, skutočný zmysel života, totiž jeho naplnenie v láske, im uniká. Plní lásky k sebe sú prázdni, a aj keby získali celý svet, sú „nič“, ako o tom počúvame v Hymne lásky apoštola Pavla: ***„... keby som... lásku nemal, nebol by som ničím“*** (por. 1K 13, 1 – 3).

Milí bratia a milé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Boh nás Kristovým krížom uisťuje o svojej láske k nám!

1. Dôverujme Božiemu láskavému riadeniu (aj) v utrpení.
2. Nasledujme skutky lásky a milosrdenstva k blížnym.

Pán Ježiš nás príkladom vlastného života učí s láskou brať na seba nielen kríže svoje vlastné, ale tiež pomáhať niesť kríže našim blížnym, a tak zmierňovať ich utrpenie. Ku konkrétnym skutkom lásky a milosrdenstva voči blížnym na Ukrajine, v Turecku a Sýrii, no nielen k nim, Vám v tomto pôstnom čase prajem otvorené oči i srdcia – naplnené Kristovou láskou. Amen.

Ján Milan Petrík - profesor, doktor teológie, hlavne však náš pán farár!

Nepamätám si, že by ho na Kráľovej niekto volal inak ako pán farár Petrík. Spomínali sme si na neho už viackrát pri rôznych výročiach – pri 100. či 110. výročí jeho narodenia, pri výročiach jeho úmrtia, ale aj pri rôznych výročiach nášho cirkevného zboru. V nedeľu 22. januára, v 3. nedeľu po Zjavení, sme si na pána farára Petríka spomínali pri príležitosti 40. výročí jeho úmrtia a pohrebu práve v ten istý deň 22. januára.

Celým menom Ján Milan Petrík sa narodil v Liptovskom Trnovci 26. marca 1910, kde vychodil ľudovú školu. Navštevoval Gymnázium v Liptovskom Mikuláši a teológiu absolvoval na Teologickej vysokej škole evanjelickej a. v. cirkvi v Bratislave.

Za kňaza bol vysvätený 29. 6. 1934. Krátko pôsobil ako kaplán v Pliešovciach a od 1. 9. 1934 ako biskupský kaplán. Ešte v tom istom roku bol vyslaný do Francúzska ako misijný farár slovenských evanjelikov. Počas pobytu vo Francúzsku pracoval ako podpredseda Československej kolónie vo Francúzsku a zároveň študoval na prestížnej Sorbone v Paríži.

Po návrate na Slovensko pôsobil ako kaplán a katechéta v Bratislave. Po zložení kňazskej skúšky v roku 1937 pôsobil najprv v Brezne pri vtedy už ťažko chorom Martinovi Rázusovi. A v tom istom roku si ho naši predkovia vyvolili za farára na Kráľovej (po farárovi a seniorovi Vladimírovi Jurkovičovi). Inštalačný akt vykonal pán biskup Štefan Osuský 7. novembra 1937.

Ján Petrík sa tak stal v poradí šiestym zborovým farárom v našom CZ. Na Kráľovej pôsobil od 3. júla 1937 do 31. mája 1971, teda takmer 34 rokov. Bol to jeho jediný cirkevný zbor počas celého kňazského pôsobenia.

Okrem svedomitého vykonávania kňazských povinností viedol obyvateľov Kráľovej ku kultúrnejšiemu životu a správaniu tak osobným príkladom, ako aj rozvíjaním miestnej spolkovej činnosti. Pod jeho vedením tu pracovalo Združenie evanjelickej mládeže (SEM) a Slovenská evanjelická jednota (SEJ), pričom miestny odbor SEJ patril počtom k najväčším v celom senioráte.

Mnohí máme v rodinných albumoch fotografie rodičov či prarodičov v divadelných kostýmoch. Pán farár Petrík s miestnymi ochotníkmi nacvičil a zrežíroval 37 divadelných hier od slovenských autorov, ktoré boli prezentované a oceňované na divadelných prehliadkach a súťažiach.

Počas 2. svetovej vojny sa aktívne zapojil do protifašistického odboja a po jej skončení sa podieľal na obnove verejného života v meste. Ako čestný predseda Spolku vyslúžilých vojakov inicioval výstavbu pomníka padlým obetiam v prvej a druhej svetovej vojne pred evanjelickým kostolom.

Počas jeho pôsobenia sa v roku 1942 obnovil chrám zvonka a v roku 1952 sa urobila oprava jeho interiéru, ktorej súčasťou bola výmena organa a prestavba oltára.

Keď spomíname na pána farára Petríka, vynoria sa nám spomienky aj na jeho manželku Ľudmilu. Ako sama vyznala, roky prežité v Kráľovej boli naplnené nielen manželskou láskou, ale aj „dôverou a spolupatričnosťou s našimi cirkevníkmi“. Slovami básnika Jožka Trtola – žena, čo brala život ako zázrak, oddaná manželka po boku kňaza Dr. Petríka, pre nás, Kraľovanov, pani farárka.

Popri pôsobení v našom cirkevnom zbore pán farár Petrík zastával mnohé ďalšie funkcie v cirkvi: bol členom správy modranského sirotinca, dekanom cirkevných škôl Bratislavského seniorátu, seniorálnym zapisovateľom, zapisovateľom seniorálnej podporovne Gustáva Adolfa, predsedom seniorálneho výboru mládeže a predsedom seniorálnej kňazskej konferencie. Od roku 1942 bol referentom Bohoslužobného výboru Slovenskej ev. a. v. cirkvi, pričom sa zaslúžil o poslovenčenie a zjednotenie bohoslužobných poriadkov. Od r. 1948 bol členom správy spolku Tranoscius v Liptovskom Mikuláši, v rokoch 1948 – 1950 bol redaktorom Cirkevných listov a v r. 1969 – 1982 aj redaktorom Tranovského evanjelického kalendára.

Súbežne pôsobil aj na Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulte (SEBF), kde sa 1. októbra 1937 stal prvým asistentom na Katedre praktickej teológie. Patril k prvým doktorom evanjelickej teológie – na doktora teológie bol promovaný 21. februára 1941. V roku 1949 bol vymenovaný za docenta SEBF a 1. septembra za profesora praktickej teológie. V rokoch 1968 – 1969 zastával na fakulte funkciu prodekana a v rokoch 1969 – 1972 funkciu dekana. Na fakulte zotrval až do 26. marca 1980, teda do svojich 70. narodenín.

Publikoval dve významné vedecké diela: dizertačnú prácu *Dejiny slov. ev. a. v. služieb Božích* (1946) a habilitačnú prácu *Chrámové agendy Slovenskej ev. a. v. cirkvi* (1948). Má veľkú zásluhu na poslovenčení a zjednotení evanjelických bohoslužobných poriadkov. Zostavil prvú slovenskú *Chrámovú agendu* (1954), slovenské Pašie (1954), *Pohrebnú agendu* (1972, 1983) a i. Odborné články publikoval nielen doma, ale aj v zahraničí. Pôsobil aj ako prekladateľ Písma svätého do slovenčiny a ako predseda Spevníkovej komisie. Podieľal sa aj na príprave Slovenského evanjelického spevníka, ale jeho vydania sa už nedožil. Pán života a smrti si ho odvolal z tejto časnosti 18. januára 1983. Rozlúčili sme sa s ním 22. januára v kostole a na cintoríne v Kráľovej.

Sidonia Horňanová, Božena Uherčíková

Z Božej lekárne

Býva bolestivá, nepríjemná, slabá či silná, niekedy nás zloží do postele, prináša so sebou aj viaceré sprievodné javy ako je bolesť hlavy, či dokonca migréna, jednoducho povedané: „menštruácia nám ženám dáva mnoho ráz poriadne zabrať“. Ak nechceme hneď siahať po farmaceutickej (rýchlo zbavujúcej sa bolesti) pomoci, môžeme pomoc nájsť aj v Božej lekárni – v prírode. Aké bylinky nám pomáhajú pri pravidelnej mesačnej „návšteve“?

Hluchavka biela

Je to trváca bylinka z čeľade hluchavkovitých s plazivým podzemkom. Má 20 až 40 cm vysokú priamu štvorhrannú stonku s protistojnými listami s pílkovitým okrajom a biele pyštekovité kvety slabej medovej vône. Plody sú 4 tvrdky. Hluchavka biela kvitne od apríla do septembra. Môžeme ju nájsť rásť takmer všade od nížin až po hory, no častejšie sa vyskytuje v teplejších oblastiach. Viac preferuje vlhkejšie a tienistejšie stanovištia a pôdy bohatšie na dusík. Z hluchavky sa zbierajú najmä kvety, občas aj listy alebo celá vňať. Je potrebné ju sušiť do 40° C. Obsahuje slizy, triesloviny, alkaloidy, saponíny, cholín, flavonoidy, glykozidy, vitamíny a minerálne látky. Je ideálnou bylinkou pri menštruácii, pretože tlmí silné krvácanie, upravuje nepravidelnosť cyklu, je nápomocná aj pri zápaloch vaječníkov. No neosoží iba ženám – hluchavka biela dokáže pomôcť aj mužom pri problémoch s prostatou a uľahčuje močenie.

Rebríček obyčajný

Rebríček, medzi nami skôr známy ako myší chvostík, je trváca bylina dorastajúca do výšky 50 cm. Na vrchole stonky sa nachádzajú úbory kvetov v chocholíkoch. Listy sú striedavé, dvojito a trojito perovito strihané. Celá bylina je pokrytá sivou plsťou, čo jej dodáva mierne bledosivú farbu. Rebríček sa vyskytuje prevažne na lúkach, trávnatých lokalitách, rumoviskách či popri cestách. Môžeme ho zbierať od mája do septembra – zbierame vňať, kvety alebo mladé prízemné lístky. Obsahovo je podobný hluchavke bielej – obsahuje éterický olej, horčiny, cholín, triesloviny, slizovité látky, inulín, silice, flavonoidy a vlákninu. Rebríček vo všeobecnosti zmierňuje menštruačné bolesti, taktiež zosilňuje sťahovanie maternice a eliminuje prejavy menopauzy. Rebríček však možno zaradiť aj medzi všeobecne prospešné bylinky, nakoľko jeho účinky využívame aj pri poruchách funkcie žlčníka, pri zápaloch obličiek a močového mechúra, pri reumatizme, podporuje vylučovanie žalúdočných žliaz pri dyspepsii (tráviacich ťažkostiach) a hyperacidite (zvýšenej tvorbe žalúdočných štiav), okrem iného dokonca upokojuje nervový systém, odstraňuje migrénu a dodáva energiu.

Alchemilka žltozelená

Je to trváca bylina dorastajúca do výšky 25 cm. Má dlaňovito laločnaté listy, ktoré sú pravidelne usporiadané do kruhu a tvoria ružicu. Rastlinka má drobné žltozelené kvietky. Rastie vo vyšších polohách a v horských oblastiach, predovšetkým na lúkach, svahoch, popri potokoch, pri okrajoch ciest a lesov. Z alchemilky zbierame kvety, stonky a listy od mája do septembra. Obsahuje predovšetkým flavonoidy, éterické oleje, kyseliny, silice a minerálne látky. Jej účinky možno využiť pri silnom menštruačnom krvácaní, odstraňuje menštruačné kŕče, využíva sa aj pri zhoršenej funkcii vaječníkov, pri zápalových ochoreniach, eliminuje prejavy menopauzy, zlepšuje plodnosť nielen u žien, ale aj u mužov. Môže však zastaviť tvorbu materského mlieka.

Ing. Katka Macková

KRONIKA CIRKEVNÉHO ZBORU

Naši jubilanti v januári – marci 2023

85 rokov
Ján Hornáček

80 rokov
Jozef Uherčík

75 rokov
Anna Horváthová

65 rokov
Emília Gabrišová

65 rokov
Ján Černák

60 rokov
Ján Mareček

50 rokov
Zuzana Áčová

Pozdravujeme jubilantov – rodákov

do Modry

Ján Fleischacker	85 rokov
Ľudmila Kuchtová	70 rokov
Peter Uherčík	60 rokov

do Pezinka

Pavel Koštial	70 rokov
Alena Lacková	60 rokov

do Bratislavy

Jozef Juran	80 rokov
Pavel Matula	80 rokov
Ján Sodoma	70 rokov

do Trnavy
Mária Gulová 75 rokov

do zahraničia
Jana Dunger 55 rokov

Kroniku jubilantov pripravila Zdenka Hornáčková

Zosnulí a pochovaní:

Milan Ján Kormanovič	30.12.	04.01.
Ján Galáš	14.03.	18.03.
Peter Miškovič	23.03.	28.03.

Milodary na Evanjelickú ratolesť
Anna Horváthová 50 €, Jozef Sodoma 20 €, súrodenci Miloš, Ján a Mária z rod. Ružekovej 20 €, Vlasta Bartošová 20 €, Pavel Kľúčik 25 €, Ľudmila Kucharíková 20 €, Milada Ružeková 20 €, 30 €, Ján Galáš s deťmi 30 €, Viera Macková 20 €, rodina Ježová 10 €

---

2 % z daní pre Občianske združenie „Poľné ľalie“ v Modre-Kráľovej

môžu poukázať zamestnanci, za ktorých daňovú povinnosť vyrovnáva zamestnávateľ.

Stačí, ak do 30. apríla vyplníte

Vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby a spolu s Potvrdením o zaplatení dane od zamestnávateľa to pošlete/doručíte daňovému úradu v mieste Vášho bydliska.

Ak ste pracovali aspoň 40 hodín ako dobrovoľník v roku 2022, máte možnosť venovať až 3 % z dane - požiadajte organizáciu, pre ktorú ste pracovali ako dobrovoľník, o potvrdenie tejto práce a priložte ho k Vyhláseniu.

Ďakujeme.

Spravodlivosť a rovnosť – čo je spravodlivé na rovnosti?

Spravodlivosť, rovnosť, majorita, minorita, integrácia... – tieto pojmy rezonujú čoraz častejšie vo verejnom priestore najmä v súvislosti s udalosťami, ktorých sme v posledných mesiacoch svedkami. Mnohí z nás sa snažíme odpovedať si na otázky, ktoré s tým súvisia. Odpovede na ne sú aj súčasťou našej viery v Boha, keď sa snažíme napĺňať Božie prikázanie: „Miluj blížneho ako seba samého“ (R, 13, 9; por. Mt 19, 19).
Odpovede hľadala aj Debora Horňanová v rozhovore s Mgr. Monikou Beňovou, námestnou farárkou v CZ ECAV Rankovce, v súvislosti s jej prácou s rómskou minoritou v cirkevnom zbore.

Ako by ste definovali spravodlivosť a rovnosť a rozdiely medzi majoritou a minoritou? Ako vyzerá v praxi nerovnosť minority v konfrontácii so spravodlivosťou?

Ak mám hovoriť o rovnosti a konkrétne o rovnosti vo vzťahu k rómskej menšine u nás na Slovensku, potom musím hovoriť aj o tom, že veľkú zásluhu na tejto nerovnosti má majorita ako taká. Pravidlá, podľa ktorých žijeme v našej spoločnosti, a to nielen tie písané, ale niekedy ide najmä o tie nepísané, sú prispôsobené a vychádzajú z pozície väčšinového obyvateľstva, a tým je u nás na Slovensku stredná vrstva nerómov. V ústrety týmto nastaveným pravidlám a hodnotám je nielen menšinové obyvateľstvo, ale aj mnohé ďalšie skupiny, ktoré sú odlišné, v nevýhode. Definícia rovnosti potom znamená, aspoň v mojom ponímaní, rovnaké možnosti pre každého, rovnaké pravidlá a zákony pre každého, rovnaká šanca dosiahnuť vzdelanie, získať zamestnanie...
Žiaľ, práve v našej spoločnosti sa toto vidí ako utópia. Vyplýva to z viacerých faktorov:

1. skutočnosť a existencia osád a vylúčených komunít, ktoré si žijú a fungujú svojím vlastným životom;
2. predsudky na obidvoch stranách, tzn. predsudky majority voči minorite a naopak, aj minorita má veľké predsudky k majorite;
3. neochota vzájomnej komunikácie;
4. nedodržiavanie zákonov a umelé vytváranie napätia z toho, že je tu vzájomný pocit obchádzania zákonov;
5. nezamestnanosť a neochota zamestnávať rómsku minoritu a na druhej strane nevzdelanosť a nezáujem o vzdelanie, a tým nemožnosť plnoprávnej zamestnanosti;
6. jazyková bariéra...

Takže, ak hovoríme o rovnosti a spravodlivosti na jednej strane, potrebujeme na strane druhej hovoriť o možnostiach, ktoré tu sú, s ktorými treba rátať a od ktorých sa potrebujeme odraziť.
Jeden konkrétny príklad nerovnosti: naše školstvo. Je založené na pravidlách strednej vrstvy. Tieto pravidlá hovoria, že vzdelávanie našich detí je dostupné pre všetkých, je bezplatné, a tiež, že je povinné. No kým pre majoritu sú to celkom prijateľné pravidlá, ku ktorým sa pripájajú tie nepísané, ako prísť slušne a čisto oblečený do školy, mať zabezpečenú preukážku na autobus, pokiaľ je treba, a na nej dostatočný kredit, priniesť si desiatu, mať zaplatený obed v škole, prísť pripravený na vyučovanie a mať napísané domáce úlohy, pre minoritu je to nedosiahnuteľné. Aj pre ňu síce platí, že vzdelanie je dostupné, bezplatné a povinné, no kvôli tomu, že množstvo rodín žije iba zo sociálnych dávok, sú viacpočetné, žijú v dlhotrvajúcej generačnej chudobe, to vlastne neplatí. Veľakrát sa nemajú deti ako dostať do školy, lebo nemajú nabitý kredit na karte na autobus, nemajú v čom prísť do školy a ak navyše chodia do školy, kde prichádzajú aj deti z majoritných rodín, hanbia sa za svoje oblečenie, za svoje topánky... Kým deti z majoritných rodín vo vysokom počte prichádzajú do školy pripravené, naučené, deti z rómskej minority sa nemajú kde pripraviť do školy. Často nemajú priestor, kde by napísali domáce úlohy. Rodičia nevedia, ako sa im venovať a robiť s nimi domáce úlohy. Vo vnímaní ľudí, ktorí žijú v generačnej chudobe, neexistuje pojem „súkromné vlastníctvo“. Všetko je všetkých, tzn. farbičky, knihy, zošity, prezuvky, topánky, vetrovky a pod. patria všetkým deťom v rodine. A často aj všetkým deťom v širokom príbuzenstve.
Samozrejme, potom sú tu kroky štátu na riešenie záškoláctva. Teda nerovnosť versus spravodlivosť. Spravodlivé by bolo, aby všetky deti mali rovnakú štartovaciu čiaru pri nástupe do školy, čo nemajú. Spravodlivé na druhej strane je, ak neplnenie povinnej školskej dochádzky bude potrestané. Pravdou ale ostáva, že zákony na riešenie záškoláctva vedú viac k zväčšovaniu, ako k zmenšovaniu rozdielov. Učitelia, komunitní i terénni pracovníci, dobrovoľníci a mnohí ďalší, ktorí pracujú s rómskou komunitou, si uvedomujú, že plniť príkazy zákona týmto deťom ešte viac ublíži. Napr. ak vezmú rodiča do väzby kvôli záškoláctvu, alebo siahnu na rodinné prídavky, to všetko rodine ublíži a deťom nepomôže zlepšiť dochádzku.
Predpokladom rovnosti je, aby všetky deti mali rovnaký prístup ku vzdelaniu nielen tým, že to deklaruje ústava a štát, ale aj zabezpečením ich základných potrieb – teplo, jedlo, oblečenie, pitná voda, domov a nie chatrč.

Kde vidíte svoju úlohu pri odstraňovaní tejto nerovnosti? Aké sú skúsenosti, postrehy a názory ľudí, ktorí pracujú v podobnej oblasti, resp. sa stretajú s rovnakými problémami?

Moja prvá úloha, a tak som to aj spočiatku naozaj vnímala, bolo misijné pôsobenie v rómskej komunite. Teda zvestovanie Slova Božieho, stretávanie sa so všetkými vekovými skupinami v rámci misijných, pastoračných a bohoslužobných aktivít. Neskôr som ale pochopila, že najmä generačná chudoba potrebuje, aby sa u nej naplno prejavila moc najväčšieho prikázania: Milovať budeš – najprv Pána Boha, a potom blížneho, a to nielen slovom, ale aj skutkom a opravdivo. A to pre nás znamenalo začať sa viac zaujímať o rómstvo (romipen) ako také – ich kultúru, náboženstvo, spôsob rozmýšľania, históriu, zvyky...

Pracovať na odbúravaní nerovnosti v ústrety Rómom znamená pre mňa spoznávať ich, vytvárať mosty medzi majoritou a minoritou napr. aj priateľstvom, prejavením úcty, neustálym povzbudzovaním, pomocou a sprevádzaním životnými situáciami, podporou a mentorstvom pri dosiahnutí vzdelania, vytváraním priestoru pre zmysluplné trávenie svojho času.

V ústrety generačnej chudobe som pochopila, že všetky frázy spojené s rovnosťou stoja a padajú na vzájomnej komunikácií a snahe pochopiť sa. Množstvo predsudkov je spôsobených neochotou spoznávať sa a komunikovať. A to platí pre všetky menšiny, a to nielen na Slovensku. Nepoznané vyvoláva strach a strach nás núti uzatvárať sa pred inými ľuďmi či skupinami ľudí z obavy, aby nám nejako neuškodili. A keď už s nimi musíme, resp. potrebujeme byť v nejakom kontakte, potom najlepším spôsobom komunikácie je útok. Žiaľ, a práve toto vedie k vzájomnému podozrievaniu, odmietaniu, agresivite na jednej i druhej strane. Najlepším spôsobom, aspoň podľa mňa, ktorý je cestou k vzájomnej rovnosti, je komunikácia a vzájomné spoznávanie sa. Odvaha spoločne nachádzať cestu a vydať sa na ňu aj za cenu neúspechov.

Pamätám si, že keď som prvýkrát vstupovala do kontaktu s rómskou komunitou, jedna z prvých informácií, ktorá sa ku mne dostala od mojej „mentorky“, dnes mojej priateľky, ktorá už v tejto službe stála, bola: „Je dôležité menšine prejaviť dôveru a úctu po všetkých stránkach!“ Dodnes je to pre mňa jedna z najdôležitejších informácií, ktoré som dostala. Vďaka nej som sa vedela pohybovať v tejto oblasti, nachádzať si cestu k menšine, ale súčasne otvárať tak cestu i mosty menšiny ku mne. Na dôvere a prejavenej úcte stoja a padajú všetky naše vzťahy a o to viac vzťahy k akejkoľvek menšine.

Toto je skúsenosť mnohých pracovníkov a dobrovoľníkov v tejto oblasti. Fungovať na tomto princípe znamená otvárať sa týmto ľuďom, prijímať ich takých, akí sú; dať im najavo, že sú pre vás dôležití, povzbudiť ich, aby sa nehanbili za to, kým sú; sprevádzať ich na ceste za spoznávaním majoritného obyvateľstva.

Čo všetko už prebieha na podporu rovnosti a elimináciu nerovnosti? Kto všetko je prítomný v procese zrovnoprávnenia, resp. kto by mal alebo nemal byť v tomto procese? Aké sú najväčšie prekážky na ceste za rovnosťou pre všetkých? Ako vidíte budúcnosť tejto problematiky a svoje ciele v tomto boji?

Ak mám hovoriť o možných zmenách v spoločnosti v ústrety úspešnému nastaveniu rovnosti pre všetkých, potom je potrebné začať od seba. Tzn. je potrebné nastaviť spoločnosti zrkadlo v podobe reálnych čísiel a skutočných právd o fungovaní rovnosti či nerovnosti v danej spoločnosti. Je potrebné o tom hovoriť s deťmi v školách. Povzbudzovať k vzájomnému spoznávaniu menšinovej kultúry, spôsobu života. Je potrebné vedome a zákonne eliminovať polopravdy a dezinformácie v téme rovnosti. Cielene vytvárať priestor na vzájomnú komunikáciu, cielene vyvíjať tlak na média, aby prinášali pozitívne správy zo spolunažívania majoritného a minoritného obyvateľstva, ktoré budú povzbudzovať a posilňovať vzájomné vzťahy a budú búrať predsudky. To nie je utópia. To sú reálne a veľmi konkrétne kroky, ktoré v mnohých oblastiach prispievajú k rovnosti.

Súčasťou tohto procesu je v dnešnej dobe najmä tzv. tretí sektor, teda občianske združenia a neziskové organizácie na niektorých miestach Slovenska a aj cirkvi, ktoré participujú a spolupracujú na odstraňovaní nerovnosti. Niekde sa to darí aj v spolupráci so samosprávou, čo je veľkým prínosom pre danú komunitu. No súčasťou tohto procesu musia byť aj školy, vyššie územné celky, samotný štát aj samotné obyvateľstvo. Práve tá ojedinelosť jednotlivých organizácií a to, že veľakrát sú len malou lastovičkou na širom poli, vyvoláva pocit, že táto práca a tento proces nemajú vlastne zmysel. Veď na rovnosti minoritného rómskeho a majoritného obyvateľstva sa za roky existencie občianskych združení, neziskových organizácií, samospráv, cirkví toho veľa nezmenilo. Niekedy menej ako nič. No v skutočnosti v celom tomto procese nastávajú zmeny v ústrety rovnosti na poli vzdelanosti, zamestnanosti, životnej úrovne, zdravotnej starostlivosti a posúva sa to dopredu. A to vďaka vzájomnej spolupráci mnohých subjektov – počnúc sociálnymi pracovníkmi, cez terénnych, zdravotných či komunitných a misijných pracovníkov, cirkvi ap. A presne to vystihuje, čo je najväčšou prekážkou na ceste za rovnosťou – odmietanie spolupráce, komunikácie.

Myslím si, že v súčasnosti potrebujeme posilniť dialóg ohľadom rovnosti, venovať mu viac časopriestoru a zahrnúť do tohto procesu a dialógu všetky menšiny, ktoré sú súčasťou nášho života. Verím, že jedného dňa prídeme na to, že žiadna menšina nás neohrozuje. Jediné, čo nás naozaj ohrozuje, je naša vlastná slepota a neochota ku vzájomnej komunikácii. Preto sa snažíme k tejto komunikácii povzbudzovať aj v našej komunite v rámci našej misijnej služby v ústrety Rómom.

Rozhovor pripravila Debora Horňanová.

ZDRAVOTNÍCKA RUBRIKA

O imunite s odborníkom

K imunite, imunitnému systému a nástrahách s tým spojenými sa vraciame výberom z rozhovoru, ktorý svojho času poskytol denníku Pravda popredný slovenský imunológ, naslovovzatý odborník – ***prof. MUDr. Mgr. Miloš Jeseňák, PhD., MBA, Dott.Ric., MHA*** *– primár Oddelenia klinickej imunológie a alergológie v Univerzitnej nemocnici Martin. Príspevok prinášame s jeho súhlasom.*

Aj človek so zdravou imunitou môže ochorieť

Do nášho tela denne vnikajú infekčné organizmy. Úlohou imunitného systému je rozpoznať a zneškodniť pôvodcov ochorení. Sme častejšie chorí ako ľudia v minulosti? Čo spôsobuje, že máme oslabenú imunitu a prečo sa niekedy imunitný systém zblázni?
Aj prvé veľké podnety prichádzajú stravou a priamym kontaktom s pokožkou, ktorá z hľadiska imunitných funkcií nie je ešte dostatočne zrelá. Neskôr sa črevný mikrobióm vyvíja a aj pokožka sa stáva odolnejšou, a tak potenciálne alergické prejavy ustupujú a presúvajú sa do dýchacieho systému. Potravinová alergia a ekzém sa preto nezriedka vyskytujú spoločne a ekzém s potravinovou alergiou obyčajne súvisí iba u malých detí. Ešte predradená pred alergickou nádchou môže byť priedušková astma, pretože u detí predškolského veku sa vyskytujú špecifické formy detskej astmy, ktoré bývajú prechodné. Takže ten atopický pochod môže vyzerať aj takto: potravinová alergia plus ekzém, následne astma a až potom príde alergická nádcha. Samozrejme, ak sa alergická nádcha nelieči správne, prejde v dospelosti do astmy. Aj preto treba v prípade alergických ochorení vyhľadať odbornú pomoc včas.

Hovorí sa, že ak má dieťa staršieho súrodenca, bude v detstve častejšie choré a jeho imunita tak bude v budúcnosti odolnejšia.
Dieťa, ktoré má staršieho súrodenca, bude bezpochyby častejšie choré. Ale nie je pravda, že čím viac bežných detských infekcií prekoná, tým má nižšie riziko alergie v neskoršom veku. Práve naopak – alergické ochorenia dýchacích ciest sa nám presúvajú do omnoho nižších vekových kategórií. Už nezriedka v klasickom predškolskom veku máme deti, ktoré trpia na klasickú alergickú nádchu s typickými príznakmi. A netreba zdôrazňovať, že alergický pacient s chronickým zápalom v dýchacích cestách má vyššie riziko infekcie, napríklad aj bežnej nádchy, chrípky a podobne.

U detí sa hovorí o tzv. atopickom pochode. Najprv ekzém, neskôr peľová alergická nádcha a napokon astma. Vieme vysvetliť, prečo nadmerná reaktivita imunitného systému sa začína v detstve práve na koži a až potom pokračuje do dýchacích ciest?
Áno, atopický pochod znamená akoby postupný presun prejavov alergie z kože a tráviaceho traktu do dýchacieho systému. Najväčšia masa nášho imunitného systému je v čreve. Takže logicky sa prvé alergické ochorenia prejavia najmä tam, kde prestupuje najviac potenciálnych alergénov, čo je tráviaci trakt a koža. Malé dieťa ešte nemá vyzretú povrchovú mikrobiálnu vrstvu na pokožke, do hry navyše vstupujú aj viaceré gény, ktoré majú vplyv na priepustnosť kožnej bariéry. Uvedomme si, že dieťa má omnoho väčší pomer telesného povrchu vzhľadom na svoju hmotnosť v porovnaní s dospelým.

Má dnešný človek horšiu imunitu ako jeho prastarí rodičia, keďže nárast imunitne podmienených ochorení je enormný?
Ochorenia imunitného systému sú tu odjakživa. Astma, alergické reakcie na bodnutie včelou sú zdokumentované ešte z čias starého Egypta. Alebo prípady reumatických ochorení boli opísané dávno predtým, ako ich ľudia vedeli diagnostikovať a konkrétne pomenovať. Treba však povedať, že moderná doba je naozaj sprevádzaná nárastom imunitne podmienených ochorení. S týmto nárastom bude určite súvisieť zlepšenie diagnostiky a lepší záchyt pacientov, ale takisto znečistenie ovzdušia, naša strava, stres, celkovo hektický štýl života. Hoci mnohé alergické i autoimunitné ochorenia existujú oddávna, frekvencia ich výskytu určite nebola taká, ako je teraz. Veď len v prípade alergií sa hovorí o náraste z 5 – 10 percent na začiatku storočia až po súčasných 30 – 40 percent populácie. A o pár rokov to možno bude každý druhý človek.

Je podľa vás človek s dobrou imunitou taký, čo nikdy neochorie, alebo má dobrú imunitu jedinec, ktorý síce ochorie, ale sa z choroby rýchlo dostane?
Hlavnou funkciou správne fungujúcej imunity je udržiavať v organizme rovnováhu. U malých detí však treba rešpektovať 6 – 8 bežných infekcií do roka, hovorí sa tomu fyziologická chorobnosť. Čiže dieťa môže ochorieť, ale netrvá dlho, kým sa zotaví, nenastúpia komplikácie, zaobíde sa to bez antibiotík. To isté platí pre dospelého – mať 2 – 4 infekty horných dýchacích ciest do roka, ktoré majú nekomplikovaný priebeh, je bežná chorobnosť. Takže aj človek s dobre fungujúcou imunitou môže ochorieť. Na druhej strane oveľa dôležitejšie ako počty infektov je ich priebeh, dĺžka trvania, závažnosť, pridružené komplikácie či potreba antibiotík na ukončenie infektu. V prípade komplikovaných priebehov môže

byť aj menší počet infektov výstražný a vyžaduje pozornosť.

Na trhu je veľké množstvo rôznych doplnkov výživy i voľnopredajných liečiv. Ich výber je nekonečný najmä v oblasti zvyšovania imunity. Aké kategórie liečiv z hľadiska pôsobenia na imunitný systém existujú?

Lieky, ktoré ovplyvňujú funkciu imunitného systému, voláme imunointervenčné lieky. Tých môže byť niekoľko kategórií. ***Imunosupresíva*** sú lieky, ktoré potláčajú nadmernú reaktivitu imunitného systému napríklad v prípade zápalových reumatických ochorení. Do istej miery do tejto kategórie môžeme priradiť aj protialergické lieky, ktoré sa snažia tiež znižovať nadmernú aktivitu imunitného systému.

Potom máme lieky, ktoré nahrádzajú nejakú chýbajúcu časť imunity, vtedy hovoríme o ***imunosubstitučných liekoch***. Substituujeme, čiže nahrádzame niečo, čo v imunitnom systéme chýba. Napríklad protilátky, ktoré podávame pacientovi do žily alebo pod kožu. Samozrejme, len v prípade, ak ich má nedostatok.

Ďalšia skupina sú ***imunomodulanciá***, presnejšie hovoríme o modulácii imunitných funkcií. Ich cieľom je upravovať, korigovať imunitné funkcie, podporiť to, čo nefunguje, upraviť to, čo je nadmerne aktívne. Ich hlavná indikácia je podporiť imunitné funkcie v zmysle zníženia infekcií a chorobnosti. Imunomodulačné lieky sú prírodné a syntetické. V samoliečbe je určite vhodné najprv začať s prírodnými prípravkami.

Môžete byť konkrétnejší? Čo odporúčate užívať v tomto období?

V prvom rade doplnenie „slnečného vitamínu“ D. „Déčko“ by mali rozhodne užívať dospelí aj deti a urobiť si prestávku iba v letnom období, pretože je tu doslova pandémia nedostatku tohto vitamínu, keďže trávime omnoho viac času v uzatvorených priestoroch. Počas chrípkovej sezóny je dobré pridať si aj „céčko“ a zinok v dostatočnej dávke podľa vekovej kategórie a hmotnosti. Z voľnopredajných prípravkov sú jednoznačne vhodné prípravky s betaglukánmi, dnes nazývanými ako biologicky aktívne polysacharidy. Získavajú sa z vyšších húb ako hliva ustricová či z kvasiniek. Pri opakovaných infekciách majú tieto prípravky slušné dôkazy v zmysle podpory imunity.

Dôležité je, aby mal prípravok dostatočnú čistotu aktívnej zložky a treba ho užívať istý čas. To je najdôležitejšie pravidlo – treba byť trpezlivý, lebo klinický efekt sa dostaví až po niekoľkých týždňoch užívania.

Ďalšou overenou skupinou imunomodulačných liekov sú baktériové lyzáty, prípravky na báze baktérií, ktoré sú chemicky a fyzikálne rozbité. Obsahujú bakteriálne štruktúry, na ktoré imunitný systém v čreve reaguje, rozpoznáva ich a aktivuje sa. U nás sú lyzáty viazané obvykle na lekársky predpis.

Samostatnú skupinu tvoria ***fytofarmaká***, lieky rastlinného pôvodu. Tu treba povedať, že majú najmä akútne liečebné účinky, čiže v období, keď je človek chorý.

* * *

Imunitu nezlepšíme zo dňa na deň a ani za týždeň, a v mnohých prípadoch ani za mesiac. Je to dlhodobý proces. Zdravá a vyvážená strava je preto nevyhnutná. Je dokázané, že nedostatok živín alebo celkovo zlá výživa môžu vážne narušiť imunitné funkcie.

Potraviny zlepšujúce IMUNITU

- **Potraviny s vysokým obsahom vitamínu C**
  (citrusové plody, kapusta, brokolica, karfiol, kiwi)
- **Potraviny s vysokým obsahom zinku**
  (mäso, mäkkýše, orechy, šošovica)
- **Probiotiká**
  (kimchi, kefír, jogurt, kombucha)
- **Liečivé korenie**
  (kajanské korenie, zázvor, kurkuma, škorica)
- **Liek „na všetko“**
  (baza, cesnak, huby, domáci med)
- **Tekutiny**
  (zelený čaj, jablčný ocot, vývar z kostí, veľa vody)

Pripravila: MUDr. Janka Juranová

Ovečka Božia

ČASOPIS DETÍ CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV V MODRE – KRÁĽOVEJ

Milé Kraľovančatá!

Nedeľa včasráno. Tri ženy sa blížia k Ježišovmu hrobu. Tie ženy, ktoré s Ježišom zostali verne až do konca. Pozerali sa, ako dokonal na kríži, a potom sa dívali aj na miesto, kde položili Jeho mŕtve telo do hrobu. Prichádzajú, aby dokončili Ježišov pohreb. Zažijú však niečo, s čím vôbec nepočítali. Ťažký kameň je odvalený od hrobu a hrob je prázdny! Ukrižovaný Ježiš nezostal ležať v hrobe, ale Jeho život pokračuje ďalej. Boh Ho vzkriesil z mŕtvych!
Ježiš žije, a preto smieme žiť ako vykúpené deti Božie! Kto verí v Ježiša, ten kráča za Ním do neba!
Prajem Vám, milé deti, aby radosť z Kristovho nového života naplnila aj Vaše srdcia.

Vaša Ovečka

Za život v Bohu
Martin Rázus

Hriechu mrieť a Tebe žiť,
pravdu znať a nehrešiť.
Praj nám, Bože, láskavý,
v tichosti a pri zdraví.

S Pánom Kristom z mŕtvych vstať,
pred tvár Tvoju zavítať,
kde žiaľ a bôľ ďaleký:
Tam sa tešiť naveky!
Amen.

JONÁŠOVA MODLITBA

V Biblii okrem modlitby „Otče náš" nájdeme aj inú modlitbu, ktorú sa modlil prorok Jonáš. Je to veľmi divná modlitba. Je čudná pre miesto, kde sa ju Jonáš modlil. Nie doma ani v kostole, ale v bruchu veľkej ryby. A divná je aj dĺžkou. Trvala tri dni a tri noci.
Jonáš odmietol ísť do mesta, kam ho Pán Boh posielal. Boh mu dal preto príučku. Nastražil na Jonáša veľkú rybu, ktorá neposlušného proroka zhltla. Jonáš sa veľmi bál o svoj život a takto volal k Bohu o pomoc: *Na Hospodina volal som zo svojho súženia a On ma vyslyšal. Z útrob podsvetia som kričal, vypočul si môj hlas. Uvrhol si ma do hlbiny uprostred mora a obkľúčil ma prúd, všetky tvoje príboje a vlny cezo mňa sa prevalili.*
Jonáša, ktorý sa modlil v bruchu veľryby, spomínal aj Pán Ježiš, keď povedal: *„... ako Jonáš bol vo veľrybe tri dni a tri noci, tak aj Syn človeka bude v lone zeme tri dni a tri noci."* (Mt 12, 40) Pán Ježiš týmto predpovedal, že keď zomrie na

kríži a Jeho telo pochovajú, zostane v hrobe iba tri dni. Po troch dňoch vstane z mŕtvych. Tak sa aj stalo. Ježišove telo, ktoré vojaci zvesili z kríža, bolo uložené do hrobu – na Veľký Piatok. Na tretí deň – v nedeľu Boh vzkriesil Ježiša. Znovu mu daroval život. S kresťanmi na celom svete počas Veľkej noci slávime víťazstvo Pána Ježiša nad smrťou. Ježiš, ktorý vstal z hrobu živý, viac neumiera. Je živým navždy. Naveky!

Pán Ježiš prežil ešte väčšie nebezpečenstvo než Jonáš. Vyšiel z hrobovej jamy! Keď veríš v Pána Ježiša, nemusíš sa ničoho báť. Ten mocný živý Ježiš je stále s tebou. Cez deň aj v noci. Pán Ježiš má aj tvoj život pevne v rukách a vedie ťa za Ním – zo zeme do neba!

Modlitba

Drahý Pane Ježiši!
Ďakujem Ti za odpustenie hriechov a za večný život.
Naplň moje srdce istotou Tvojej lásky a záchrany.
Počúvaj, prosím, moje modlitby. Keď volám o pomoc, zachráň aj mňa! AMEN.

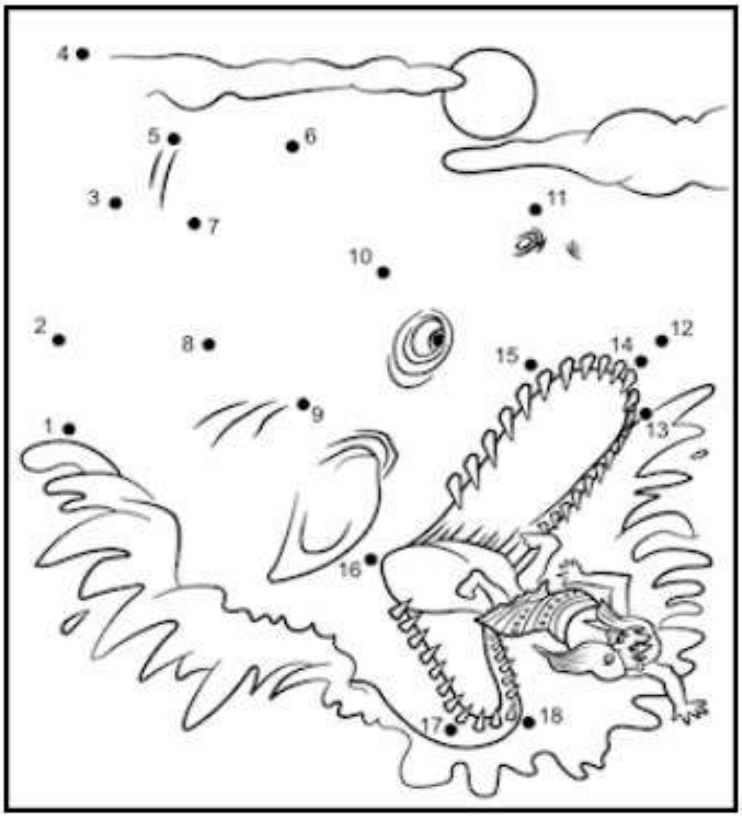

Pospájaj čísla po poradí a uvidíš, čo sa stalo neposlušnému Jonášovi.
Obrázok si vyfarbi.

Prečo je Veľká noc každý rok v iný dátum?

Veľká noc môže byť v marci, ale aj v apríli. Dátum tohto sviatku súvisí s jarnou rovnodennosťou a splnom mesiaca.

Veľkonočné sviatky sa oslavujú prvú nedeľu po prvom splne po jarnej rovnodennosti.

Rovnodennosť znamená, že deň a noc trvajú rovnako dlho. Jarná rovnodennosť je stanovená na 21. marca. Spln je prírodným úkazom, ktorý nemožno ovplyvniť. Niekedy nastane spln hneď po 21. marci, inokedy až o niekoľko dní. Preto sa Veľká noc neslávi vždy v rovnaký deň ako napríklad Vianoce.

Zo života zboru

JANUÁR

22. 1. (1. nedeľa po Zjavení): Na Službách Božích aj na cintoríne sme si v kruhu rodiny Petríkovej pripomenuli 40. výročie úmrtia pána farárka J. M. Petríka.
23. 1. (pondelok): Uskutočnila sa pracovná porada predsedníctva CZ a brata predsedu hospodárskeho výboru k návrhu rozpočtu na rok 2023 na konvent.
30. 1. (pondelok): Zasadalo zborové presbyterstvo za účelom prípravy výročného volebného konventu.

V januári sestra zborová farárka vykonala sedem pastorálnych návštev a počas nich prislúžila Večeru Pánovu v domácnosti trom mužom a dvom ženám. Pripravila tiež desať žiadostí o dotácie pre CZ a OZ.

FEBRUÁR

5. 2. (Deviatnik): Na Službách Božích sa uskutočnil výročný volebný konvent, na ktorom boli prednesené obvyklé výročné správy – sestry farárky o živote zboru, sestry pokladníčky a brata predsedu hospodárskeho výboru. Za novú presbyterku bola zvolená sestra Zuzana Ježová.
12. 2. (Nedeľa po Deviatniku): Uskutočnil sa biblický karneval pre deti, na ktorom sa zúčastnilo 20 detí vrátane odídencov z Ukrajiny, z nich bolo 11 masiek. V mene detí ešte raz ďakujeme za dary do tomboly.

Vo februári sestra zborová farárka vykonala jednu pastorálnu návštevu.

MAREC

5. 3. (2. pôstna nedeľa): Služby Božie vykonala sestra teologička Jana Hašková, ktorá zastupovala sestru zborovú farárku počas riadnej dovolenky v dňoch 1. – 5. marca.
12. 3. (3. pôstna nedeľa): Na Službách Božích sa uskutočnil volebný konvent na hodnosť dištriktuálneho dozorcu ZD ECAV. Konvent tiež zvolil Janu Zigovú za presbyterku cirkevného zboru.
19. 3. (4. pôstna nedeľa): Služby Božie vykonala sestra teologička Martina Speváková, ktorá zastupovala sestru zborovú farárku počas jej služby v CZ Brezno, kam ju pozvali kázať aj prednášať o Eliášovi.
23. 3. (štvrtok): Sestry presbyterky pod vedením sestry zborovej farárky sa zišli na biblickej hodine spojenej s pracovným stretnutím. Vyslúžilá sestra presbyterka Eva Kišoňová a nová presbyterka Zuzana Ježová pripravili pohostenie.
25. 3. (sobota): na fare sa stretli rodičia piatich konfirmandov so sestrou zborovou farárkou za účelom prípravy konfirmácie.
26. 3. (nedeľa): Predsedníctvo a delegáti CZ sa popoludní zúčastnili seniorálneho konventu v Pastuchove, filiálke CZ Hlohovec.

Počas pôstu sa každý utorok konali večerné Služby Božie, na ktorých sestra farárka vykladala knihu Ester.

Megilat Ester

Nová publikácia sestry zborovej farárky

Sestra zborová farárka najnovšie publikovala vedeckú monografiu Megilat Ester, v preklade zvitok Ester. Publikácia podáva výklad menej známej rovnomennej biblickej knihy v Starej zmluve. Zvláštnosťou knihy Ester je, že sa v nej ani raz nespomína Božie meno. Môže sa to zdať zvláštne, že kniha, ktorá je súčasťou Biblie, vôbec nespomína Boha. Vďaka tomu si však môžeme uvedomiť, že Boh je prítomný a zostáva zvrchovaným Pánom aj vtedy keď Jeho prítomnosť nie je zrejmá a okolo nás sa dejú veci, ktorým nerozumieme, keď triumfuje zlo a nespravodlivosť, ako keby Boha ani nebolo.
Kniha Ester obsahuje prvú písomnú zmienku o antisemitizme - nepriateľstve k Židom v dejinách. Podáva zdôvodnenie židovského sviatku Purím, ktorý je pripomienkou Božej záchrany židovského národa pred pogromom prostredníctvom Židovky Ester v Perzskom kráľovstve.
V závere autorka konštatuje, že kniha Ester nie je príbehom o krvavej odplate ani nepodporuje židovský nacionalizmus. Hovorí o práve ľudí brániť sa proti tým, ktorí im hrozia genocídou. Hrozba, o ktorej kniha hovorí, sa stala skutočnosťou v Európe počas holokaustu. Kniha hovorí aj o sile, ako sa nedať zlomiť, premôcť zlom a nepridať sa k väčšine, ak sa dopúšťa násilia. Zdrojom sily ako nepodľahnúť tlaku väčšiny je viera v Božiu spravodlivosť a Božiu prozreteľnosť, ktorá privodí rozhodujúci „zvrat“.
Príbeh odvážnej Židovky Ester, ktorá riskuje svoj život v záujme záchrany svojho národa, je tiež výzvou k zodpovednému konaniu a odvahe – aj za cenu prinášania obetí stavať sa na stranu tých, čo sa stali obeťami násilia a ktorých základné práva a slobody sú potlačované.

Biblický karneval 2023

BREZNO 19. marca 2023

Kostol v Brezne, v ktorom 19. marca tohto roku kázala naša zborová farárka Sidonia Horňanová. V roku 1937 tu krátko pôsobil ako kaplán Ján Petrík pri Martinovi Rázusovi predtým, ako prišiel na Kráľovú. A Martin Rázus krátko pôsobil ako kaplán v Modre pri Samuelovi Zochovi (v r. 1911).

Rozpis Služieb Božích počas Veľkonočných slávností a sviatkov 2023

VEĽKÝ TÝŽDEŇ		
KVETNÁ NEDEĽA – 2. apríl	9.00 h 14.00 h	**Pašiové** hlavné Služby Božie v kostole Nešporné Služby Božie v sieni na fare
Pondelok – 3. apríl	18.00 h	modlitebná pobožnosť v sieni na fare
Utorok – 4. apríl	18.00 h	modlitebná pobožnosť v sieni na fare
Streda – 5. apríl	18.00 h	modlitebná pobožnosť v sieni na fare
ZELENÝ ŠTVRTOK – 6. apríl	18.00 h	Služby Božie v kostole **s úvodom presbyteriek**

VEĽKÝ PIATOK – piatok 7. apríl		
9.00 h	**Pašiové** hlavné Služby Božie **s Večerou Pánovou po spovedi**	ofera na cirkev
14.00 h	Nešporné Služby Božie v kostole **s Večerou Pánovou po spovedi pre nemocných a vekom pokročilých**	ofera na cirkev
1. SLÁVNOSŤ VEĽKONOČNÁ – nedeľa 9. apríl		
9.00 h	Hlavné Služby Božie **s Večerou Pánovou po spovedi a s programom detí**	ofera pre slova Božieho kazateľa
14.00 h	Nešporné Služby Božie v kostole	ofera na cirkev
2. SLÁVNOSŤ VEĽKONOČNÁ – pondelok 10. apríl		
9.00 h	Hlavné Služby Božie v kostole	ofera na cirkev

KONFIRMAČNÁ SLÁVNOSŤ – nedeľa 16. apríl		
9.00	Hlavné Služby Božie s Večerou Pánovou po spovedi	ofera pre slova Božieho kazateľa

2. NEDEĽA PO VEĽKEJ NOCI – nedeľa 23. apríl	
9.00	Hlavné Služby Božie v kostole
14.00	Nešporné Služby Božie v sieni na fare
3. NEDEĽA PO VEĽKEJ NOCI – nedeľa 30. apríl	
9.00	Hlavné Služby Božie v kostole
14.00	Nešporné Služby Božie v sieni na fare

Telefonický kontakt na zborovú farárku: 0903 957 440
Príspevky do časopisu alebo prípadné pripomienky posielajte elektronicky na adresu: shornanova@gmail.com

Evanjelická ratolesť s prílohami pre mládež a deti, vydáva Cirkevný zbor ECAV v Modre-Kráľovej, IČO: 34006800.
Periodicita: štvrťročník
Dátum vydania: marec 2023, č. 1, ročník 27
Adresa redakcie: Evanjelický a. v. farský úrad, Národná ul. 27, 900 01 Modra-Kráľová
Šéfredaktorka a grafická úprava: Ing. Božena Uherčíková
Redakčná rada: doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD., Zdenka Hornáčková, Anna Horváthová, MUDr. Janka Juranová, Ing. Katarína Macková
Časopis sa distribuuje zadarmo EV 3630/09 ISNN: 133 9 – 052X